

V Bruselu dne **XXX**
[...] (2013) **XXX** draft

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

Provedení akčního plánu pro inovace založené na designu

Translation. Original document is in English SWD(2013) 380

OBSAH

1.	Design pro růst a prosperitu	4
2.	Akční plán pro inovace založené na designu	6
3.	Směry činností při provádění	6
3.1	Podpora pochopení dopadu designu na inovace	7
3.1.1	Prosazování úlohy designu v oblasti inovací u tvůrců politik v celé Evropě.....	7
3.1.2	Měření hospodářského dopadu designu a jeho úlohy spolu s ostatními nehmotnými aktivy při tvorbě hodnot	7
3.1.3	Uplatňování metod designu ve víceoborovém výzkumu a inovačních programech, které se zabývají složitými problémy.....	7
3.1.4	Rozvoj dovedností a uplatňování metod pro inovace založené na designu ve vzdělávání a odborné přípravě	8
3.1.5	Uspřádání trvalého dialogu mezi hlavními zúčastněnými stranami politiky týkající se inovací založených na designu	8
3.2	Prosazování inovací založených na designu v průmyslových odvětvích s cílem zvýšit konkurenceschopnost Evropy	8
3.2.1	Vytvoření kapacit pro poskytování podpory na inovace založené na designu podnikům v celé Evropě.....	8
3.2.2	Posílení schopnosti evropských malých a středních podniků využívat design jako strategický nástroj při vytváření produktů a služeb, které mají pro jejich zákazníky vyšší hodnotu	9
3.2.3	Zlepšení spolupráce mezi společnostmi, které investují do designu jako konkurenční výhody.....	9
3.2.4	Prosazování nových inovačních strategií a postupů založených na spolupráci, které umožňují nové obchodní modely	9
3.2.5	Začleňování designu do výzkumu a vývoje s cílem lépe podporovat komerční a společenské využití mající prospěch ze silné orientace na uživatele	10
3.2.6	Přezkoumání potřeby aktualizovat ochranu práv k duševnímu vlastnictví v oblasti designu	10
3.3	Podpora přijetí designu k iniciování modernizace ve veřejném sektoru.....	10
3.3.1	Rozvoj schopnosti správních orgánů veřejného sektoru využívat metody designu a pořizovat design efektivně.....	10
3.3.2	Zlepšení výzkumu a vývoje inovací založených na designu pro účinné a uživatelsky přívětivé veřejné služby	11
3.3.3	Podpora vzájemného učení a spolupráce mezi subjekty veřejného sektoru, které hledají řešení založená na designu	11
4.	Sledování a podpora při provádění	11

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

PROVEDENÍ AKČNÍHO PLÁNU PRO INOVACE ZALOŽENÉ NA DESIGNU

1. DESIGN PRO RŮST A PROSPERITU

V Evropě panuje obecná politická shoda, že k zajištění konkurenceschopnosti, prosperity a dobrých životních podmínek je třeba podporovat všechny formy inovací. Design je stále více považován za zásadní obor a činnost, pokud jde o uvádění nových nápadů na trh a jejich přeměnu v uživatelsky vstřícné a atraktivní produkty nebo služby¹. Ačkoli je design dosud často spojován výhradně s estetikou, jeho využití je mnohem širší. Systematičtější využívání designu ve všech hospodářských odvětvích jako nástroje pro inovace zaměřené na uživatele a orientované na trh, který doplňuje výzkum a vývoj, by zvýšilo konkurenceschopnost Evropy. Analýzy přispění designu prokazují, že společnosti, které strategicky investují do designu, bývají ziskovější a rostou rychleji².

Design poskytuje řadu metodik, nástrojů a technik, které lze v jednotlivých fázích inovačního procesu využít k zvýšení hodnoty nových produktů a služeb. Pokud se používá v oblasti služeb, systémů a organizací, vede designové myšlení zaměřené na uživatele k inovacím obchodních modelů, organizačním inovacím a jiným formám netechnologických inovací. Tyto metodiky mohou být nápomocné rovněž při řešení složitých a systémových problémů, například při změnách v oblasti veřejných služeb a při strategickém rozhodování.

Znaky evropského designu vyplývají z rozdílných kultur a ve věku globalizace zajišťují jeho osobitost a konkurenceschopnost. S více než 400 000 odborně vyškolenými designéry má Evropa mezinárodně uznávanou způsobilost a vedoucí postavení v oblasti designu³. Pracovní dokument útvarů Komise s názvem „Design as a driver for user-centred innovation“⁴ (Design jako hnací síla inovací zaměřených na uživatele), který byl předložen v roce 2009, obsahoval závěr, že se design může stát nedílnou součástí evropské inovační politiky. Netechnologické aspekty inovací, které jsou zaměřeny na uživatele, však dosud nejsou dostatečně začleněny do inovační politiky a podpory v Evropě.

Unie inovací, stěžejní iniciativa strategie Evropa 2020⁵, uznává význam využívání tvůrčího potenciálu Evropy, zejména úlohu designu, pokud jde o uvádění nových nápadů na trh. V souladu se závazkem přijatým ve strategii Unie inovací byla v roce 2011 zahájena

¹ Unie inovací, stěžejní iniciativa strategie Evropa 2020 pro zaměstnanost a růst, závazek č. 19, SEK(2010) 1161.

² Výzkum provedený švédskou organizací Teknikföretagen, Företag som satsar på design är mera lönsamma (2011), například prokazuje, že podniky, které investují do designu, mají přibližně o 50 % lepší dlouhodobé finanční výsledky než podniky, které tak nečiní: <http://www.teknikforetagen.se/hem/Publicerat/Nyheter/Foretag-som-satsar-pa-design-ar-mer-lonsamma/>

³ V Evropě pracuje přibližně 410 000 odborně vyškolených designérů, kteří vytvářejí roční obrat ve výši 36 miliard EUR. Rosenberg Thesen, Oktober 2010, Zentralverband des Deutschen Handwerks.

⁴ Pracovní dokument útvarů Komise: Design as a driver of user-centred innovation, SEK(2009) 501.

⁵ SEK(2010) 1161, viz poznámka pod čarou č. 1.

Evropská iniciativa pro design a inovace s cílem využít plně potenciál inovací založených na designu a posílit vazby mezi designem, inovacemi a konkurenceschopností⁶. V souvislosti s tím požádala Komise Evropský výbor pro vedoucí postavení v oblasti designu (EDLB), skupinu 15 odborníků z průmyslu, malých a středních podniků, vnitrostátních a regionálních inovačních agentur a akademické obce, aby předložil návrhy na lepší začlenění designu, inovací zaměřených na uživatele a jiných netechnologických faktorů do inovační politiky a podpory. EDLB předložil svá doporučení místopředsedovi Tajanimu na evropském summitu věnovaném designu a inovacím, který se konal v září 2012 v Helsinkách⁷.

EDLB je přesvědčen, že by většina evropských společností mohla mít prospěch z využití designu jako hnací síly inovací. U společností, které si dosud neuvědomují tento potenciál, pokud jde o podporu růstu, je třeba zvýšit jejich informovanost o významu designu. Rovněž evropské organizace veřejného sektoru musí změnit své vnímání úlohy designu a jeho možného přispění. EDLB pokládá za nutné taktéž změny v oblasti tvorby evropských politik, u výzkumné obce, jakož i u vlád⁸.

K řešení těchto problémů stanovil EDLB řadu doporučení, která jsou seskupena do šesti oblastí strategických opatření:

- diferenciaci evropského designu na světové scéně,
- začlenění designu do rámce evropského inovačního systému,
- design pro inovační a konkurenceschopné podniky,
- design pro inovativní veřejný sektor,
- vytvoření podmínek pro výzkum v oblasti designu pro 21. století,
- dovednosti v oblasti designu pro 21. století.

V říjnu 2012 vydala Evropská komise aktualizaci sdělení o průmyslové politice⁹, která se zaměřila na opatření, jež jsou nezbytná pro umožnění růstu a hospodářské obnovy v Evropě. Inovace založené na designu hrají klíčovou úlohu při řešení problémů třetí průmyslové revoluce. Komise bude podporovat širší využití designu a rovněž jiných netechnologických inovací k vývoji vysoce hodnotných výrobků a služeb, zvýšení produktivity a zlepšení účinnosti využívání zdrojů. Podle tohoto sdělení provede Komise akční plán pro rychlejší přijímání designu v inovační politice. V zájmu posílení přínosů meziodvětvové spolupráce je toto opatření obsaženo rovněž ve sdělení Komise o podpoře kulturních a tvůrčích odvětví pro růst a zaměstnanost v EU¹⁰.

⁶ Více informací o Evropské iniciativě pro design a inovace je k dispozici na adrese: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/policy/design-creativity/index_en.htm#h2-3

⁷ Design pro růst a prosperitu, zpráva a doporučení Evropského výboru pro vedoucí postavení v oblasti designu, 2012, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/policy/design-creativity/index_en.htm

⁸ EDLB, viz předchozí poznámka pod čarou.

⁹ Silnější evropský průmysl pro růst a hospodářskou obnovu, Aktualizace sdělení o průmyslové politice, COM(2012) 582.

¹⁰ Podpora kulturních a tvůrčích odvětví pro růst a zaměstnanost v EU, COM(2012) 537.

2. AKČNÍ PLÁN PRO INOVACE ZALOŽENÉ NA DESIGNU

V reakci na dvě výše uvedená sdělení popisuje tento pracovní dokument útvary Komise současná a nadcházející opatření, která již byla schválena Komisí a která se týkají prosazování inovací založených na designu v různých oblastech politiky. Tato opatření tvoří akční plán pro inovace založené na designu, jehož cílem je urychlit přijímání designu v inovačních politikách na evropské, vnitrostátní a regionální úrovni a vytvořit schopnosti a dovednosti, které jsou zapotřebí k provádění těchto politik. Směry činností odpovídají co nejvíce doporučením Evropského výboru pro vedoucí postavení v oblasti designu a konzultacím se širokým zastoupením zúčastněných stran.

Směry činností uvedené v tomto dokumentu se zaměřují na využívání zásadní úlohy designu při plnění politických cílů programů EU, jako je Horizont 2020¹¹, COSME¹² a strukturální fondy, na období 2014–2020. Ačkoli se akční plán zaměřuje na opatření, která jsou podpořena politikami EU, jsou zapotřebí odpovídající opatření na vnitrostátní a regionální úrovni, která prosazují přijetí designu v inovační politice. Důraz je kladen na překonání propasti mezi vyspělými regiony a oblastmi, které při využívání inovací založených na designu zaostávají.

Tento pracovní dokument útvary Komise se zaměřuje na opatření, která mohou být provedena v krátkodobém až střednědobém horizontu. Existují tudíž záležitosti strategického významu, jimiž se tento dokument nezabývá, ačkoli jsou zařazeny v dlouhodobějším politickém programu Komise.

V tomto dokumentu je design definován jako „jako inovační činnost orientovaná na lidi, jejímž prostřednictvím jsou stanoveny a poskytovány žádoucí a použitelné produkty a služby“¹³. V rámci této obecné definice považuje akční plán design za strategický prostředek k podněcování inovací, nikoli pouze za otázku stylu nebo estetiky.

3. SMĚRY ČINNOSTÍ PŘI PROVÁDĚNÍ

S cílem urychlit přijímání designu v inovační politice se obzvláštní význam přikládá třem strategickým oblastem činnosti:

1. podpora pochopení dopadu designu na inovace;
2. prosazování inovací založených na designu v průmyslových odvětvích s cílem zvýšit konkurenceschopnost Evropy;
3. podpora přijetí designu k iniciování modernizace ve veřejném sektoru.

První oblast zahrnuje vytvoření podmínek a rozvoj dovedností potřebných pro účinnou politiku týkající se inovací založených na designu, zatímco další dvě oblasti se zaměřují více na provádění těchto politik v evropských průmyslových odvětvích a ve veřejném sektoru. V každé oblasti byla určena řada směrů činností s informacemi o současných a nadcházejících opatřeních, která již jsou schválena Komisí. U všech směrů činností jsou zapotřebí

¹¹ Návrh rozhodnutí Rady o zřízení zvláštního programu k provedení Horizontu 2020 – rámcového programu pro výzkum a inovace (2014–2020), KOM(2011) 811.

¹² Návrh nařízení, kterým se zřizuje Program pro konkurenceschopnost podniků s důrazem na malé a střední podniky (2014–2020), KOM(2011) 834.

¹³ Definice, kterou EDLB uvedl ve zprávě „Design pro růst a prosperitu“ z roku 2012, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/policy/design-creativity/index_en.htm.

odpovídající opatření na vnitrostátní a regionální úrovni s cílem prosazovat design při iniciování inovací a modernizace.

3.1. Podpora pochopení dopadu designu na inovace

Zvláštní význam má design, který je považován za zásadní obor a činnost, pokud jde o uvádění nových nápadů na trh a jejich přeměnu v uživatelsky vstřícné a atraktivní produkty. Přestože jsou některé evropské země v oboru designu ve světě na čele, jiné v tomto oboru postrádají solidní infrastrukturu a způsobilost podniků a technických vysokých škol. Tato systémová mezera dosud z velké části unikala pozornosti, ale nyní je třeba ji řešit.

(Unie inovací, stěžejní iniciativa strategie Evropa 2020)¹⁴

3.1.1. Prosazování úlohy designu v oblasti inovací u tvůrců politik v celé Evropě

V Evropě existuje mezera mezi regiony, které při využívání designu jako hnací síly inovací zaujímají přední postavení, a ostatními oblastmi. V členských státech v celé Evropě jsou proto zapotřebí akce a šíření informací s cílem představit inovace založené na designu tvůrcům politik pomocí příkladů případů, kdy hrál design zásadní úlohu při vytváření nových hospodářských nebo sociálních hodnot. Z těchto osvědčených postupů mohou mít největší prospěch země a regiony, které při využívání designu v oblasti inovací dosud zaostávají. O dosažení tohoto cíle již usiluje projekt týkající se platformy SEE v rámci programu pro konkurenceschopnost a inovace (CIP)¹⁵. Zdroje na budoucí propagační opatření již byly vyčleněny v pracovním programu na rok 2013 v rámci programu pro podnikání a inovace (EIP)¹⁶.

3.1.2. Měření hospodářského dopadu designu a jeho úlohy spolu s ostatními nehmotnými aktivy při tvorbě hodnot

Neexistuje dostatek spolehlivých a srovnatelných statistických důkazů, které prokazují přispění designu k hospodářství a jeho dopad na návratnost investic. Vypracování účinných politik založených na důkazech vyžaduje komplexní, spolehlivé metody měření dopadu investic do designu. Zapotřebí je rovněž ucelená představa o investicích do designu v celé Evropě. V současnosti probíhá práce v rámci projektu €Design¹⁷ financovaného z programu CIP a OECD poskytne informace s cílem pomoci modernizovat metody hodnocení.

3.1.3. Uplatňování metod designu ve víceoborovém výzkumu a inovačních programech, které se zabývají složitými problémy

Inovace více založené na designu a modernizace v Evropě vyžadují výzkum, v němž hrají zásadní úlohu designéři a metody designu. V současnosti nemá výzkum v oblasti designu dostatečně úzké kontakty s ostatními oblastmi odbornosti, ačkoli využití potenciálu designu pro evropské inovace vyžaduje multidisciplinární přístup. Společný design a jiné metody designu mohou posílit partnerství mezi víceoborovými výzkumnými týmy a pomoci pochopit průřezové záležitosti a strukturu složitých problémů. Na evropské, vnitrostátní a regionální

¹⁴ Unie inovací, stěžejní iniciativa strategie Evropa 2020 pro zaměstnanost a růst, závazek č. 19, SEK(2010) 1161.

¹⁵ Platforma „Sharing Experience Europe“ je jedním ze šesti projektů Evropské iniciativy pro design a inovace, které jsou financovány z programu pro konkurenceschopnost a inovace na rok 2011 a 2012. Více informací je k dispozici na adrese: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/policy/design-creativity/index_en.htm

¹⁶ Pracovní program EIP na rok 2013 přiděluje částku ve výši 2,85 milionu EUR na spolufinancování EU určené pro projekt týkající se zavedení Evropské platformy pro design a inovace (opatření ENT/CIP/13/CN05S00).

¹⁷ €Design je jedním ze šesti projektů Evropské iniciativy pro design a inovace. Viz poznámka pod čarou č. 15.

úrovni je třeba prosazovat začleňování přístupu založeného na designu do evropského výzkumu a vývoje, včetně programu Horizont 2020, který zahrnuje podporu pro využívání designu při přezkoumání nových forem inovací.

3.1.4. Rozvoj dovedností a uplatňování metod pro inovace založené na designu ve vzdělávání a odborné přípravě

Neexistuje společné chápání designu jako nedílné součásti vzdělávání v Evropě. V evropských vzdělávacích systémech nejsou náležitě zakotveny dovednosti, způsobilosti a znalosti v oblasti designu. Budoucí program Erasmus+¹⁸ poskytuje příležitosti k začlenění koncepce inovací založených na designu do učebních osnov různých předmětů. Součástí prosazování inovací a osvědčených postupů jsou například aliance odvětvových dovedností pro odborné vzdělávání a přípravu a znalostní aliance pro vysokoškolské vzdělávání. Znalostní aliance by mohly vyzdvihnout témata týkající se designu nad rámec tradičního vnímání designu ve spojení s uměním, a to prostřednictvím různých forem spolupráce vysokých škol a podniků. Činnosti v oblasti vzájemného učení v rámci Evropské aliance pro učňovství, kterou nedávno zřídila Komise, by mohly pomoci zvýšit informovanost a zlepšit rozvoj dovedností studentů a učňů souvisejících s designem.

3.1.5. Usnadnění trvalého dialogu mezi hlavními zúčastněnými stranami politiky týkající se inovací založených na designu

Mezi Evropskou komisí, státními a regionálními orgány, evropskými průmyslovými odvětvími, akademickou obcí, obcí profesionálních designérů a ostatními zúčastněnými stranami musí probíhat trvalý dialog s cílem zajistit provádění opatření, která prosazují přijímání designu v inovační politice. Je důležité zaujmout obecný pohled na inovace založené na designu s cílem určit možné překrývání a vedlejší účinky v oblastech politiky, jako je vzdělávání, výzkum, plánování měst a sociální péče. Tyto cíle podpoří Evropská platforma pro design a inovace, jejíž vytvoření je naplánováno v pracovním programu EIP na rok 2013¹⁹.

3.2. Prosazování inovací založených na designu v průmyslových odvětvích s cílem zvýšit konkurenceschopnost Evropy

Širší využití designu a rovněž jiných netechnologických inovací je jedním z klíčových prvků pro vývoj vysoce hodnotných výrobků, zvýšení produktivity a zlepšení účinnosti využívání zdrojů.

(Aktualizace sdělení o průmyslové politice, 2012)²⁰

3.2.1. Vytvoření kapacit pro poskytování podpory na inovace založené na designu podnikům v celé Evropě

Pro malé a střední podniky a inovační inkubátory zaměřené na design není zajištěno dostatečné poskytování specializovaných vzdělávacích a poradenských programů založených na designu. Větší zpřístupnění těchto podpůrných služeblepší schopnost podniků využívat design jako hnací sílu inovací. To vyžaduje zlepšení dovedností v oblasti designu a inovací u organizací pro rozvoj podnikání, inkubátorů a jiných zprostředkovatelů ve všech členských státech. K určení zprostředkovatelů, kteří mají zájem a jsou ochotni zahrnout řízení designu a inovací do svých služeb, lze využít struktury spolufinancované EU, jako je síť Enterprise

¹⁸ Návrh Komise na nařízení, kterým se zavádí „ERASMUS PRO VŠECHNY“, program Unie pro vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport, KOM(2011) 788.

¹⁹ Pracovní program EIP na rok 2013, viz poznámka pod čarou č. 16.

²⁰ Silnější evropský průmysl pro růst a hospodářskou obnovu, Aktualizace sdělení o průmyslové politice, COM(2012) 582.

Europe Network²¹ a Evropská akademie pro řízení inovací²². O dosažení těchto cílů bude usilovat Evropská platforma pro design a inovace. Design jako hnací síla inovací může být zohledněn rovněž ve strategiích inteligentní specializace jednotlivých evropských regionů.

3.2.2. *Posílení schopnosti evropských malých a středních podniků využívat design jako strategický nástroj při vytváření produktů a služeb, které mají pro jejich zákazníky vyšší hodnotu*

Design je klíčovou hnací silou při vytváření nových produktů a služeb, které jsou přitažlivé pro zákazníky, a může zajistit, aby podnik v porovnání s konkurencí vynikl. Nedostatečné dovednosti v oblasti řízení designu však představují významnou překážku pro širší přijetí a začleňování designu v evropských podnicích. Společnosti budou mít prospěch z investic do dovedností v oblasti řízení designu a vedoucích pracovníků, kteří uznávají strategický význam těchto investic. Specializovaná inovační podpora pro strategický design se předpokládá v části „Inovace v MSP“ v programu Horizont 2020, zatímco zavádění nových produktů a služeb na trh bude podporováno v rámci programu COSME. Pilotní projekty WORTH²³ podpoří využívání designu v malých a středních podnicích. Opatření v rámci Evropského sdružení tvůrčích odvětví²⁴ poskytnou zkušenosti s inovačními poukázkami a pomohou šířit nápady napříč odvětvími.

3.2.3. *Zlepšení spolupráce mezi společnostmi, které investují do designu jako konkurenční výhody*

Malé a střední podniky v Evropě nejsou dostatečně informovány o řízení designu a o dostupných nástrojích pro začleňování designu do jejich každodenních procesů. To vyžaduje intenzivnější spolupráci a vzájemné učení mezi společnostmi, které investují do designu jako konkurenční výhody. V této souvislosti by bylo možno využít zkušeností s přístupem založeným na otevřených inovacích, jako jsou zkušenosti s trhy otevřených inovací. Je třeba plně využít stávající podnikatelské sítě a nástroje na úrovni EU, které podporují vytváření sítí, jako jsou evropské technologické platformy²⁵, živé laboratoře a síť Enterprise Europe Network. O dosažení těchto cílů bude usilovat rovněž Evropská platforma pro design a inovace. Úlohu designu v nových průmyslových hodnotových řetězcích lze podpořit rovněž prostřednictvím společností, které získají podporu z části „Inovace v MSP“ v programu Horizont 2020.

3.2.4. *Prosazování nových inovačních strategií a postupů založených na spolupráci, které umožňují nové obchodní modely*

Modely internetových služeb společně s pokročilými výrobními technologiemi umožňují nové typy obchodních modelů, v nichž je obnoven vztah mezi designérem, výrobcem a spotřebitelem a v nichž má designér zásadní úlohu při poskytování specifických řešení. Metody založené na spolupráci, jako je společný design, mohou poskytnout základ pro vývoj

²¹ Síť Enterprise Europe Network má téměř 600 členských organizací v celé EU i mimo ni, více informací je k dispozici na adrese: <http://een.ec.europa.eu/>

²² Evropská akademie pro řízení inovací spojuje vzdělávání a výzkum v oblasti inovací v malých a středních podnicích: <https://www.improve-innovation.eu/home/>

²³ Pracovní program EIP na rok 2013 přiděluje částku ve výši 1 milionu EUR na pilotní projekt WORTH (opatření ENT/CIP/13/B/N02C00). Projekt WORTH bude podporovat partnerství mezi malými a středními podniky a profesionálními designéry za účelem vývoje nových produktů, procesů nebo služeb s vysokým designovým obsahem.

²⁴ Evropské sdružení tvůrčích odvětví usiluje o lepší politiky a podporu podniků pro tvůrčí odvětví: <http://www.howtogrow.eu/ecia/>

²⁵ Evropské technologické platformy (ETP) jsou odvětvová fóra zúčastněných stran, která jsou pověřena stanovením výzkumných priorit v široké škále technologických oblastí. Více informací je k dispozici na adrese: <http://cordis.europa.eu/technology-platforms/>

nových produktů a služeb zaměřených na potřeby uživatele. Rozvoj obchodních modelů založených na designu lze podpořit v rámci programu Horizont 2020, se zvláštním zaměřením na demonstrační činnosti, jako je otestování, prototyp a design, jakož i pilotní projekty týkající se inovativních procesů, produktů a služeb. Předpokládá se rovněž podpora pro společné vypracování řešení sociálních problémů.

3.2.5. Začleňování designu do výzkumu a vývoje s cílem lépe podporovat komerční a společenské využití mající prospěch ze silné orientace na uživatele

Přeměna investic do výzkumu a vývoje na použitelné a zpeněžitelné produkty a služby představuje problém, který může pomoci vyřešit design. Design jako inovace zaměřená na uživatele může zlepšit rozvoj a tržní potenciál nápadů pocházejících z výzkumu a vývoje. Designéři mohou přispět například prostřednictvím komunikace s uživateli, ověření využití a rychlého zhotovení prototypů. Účast designérů v týmech zabývajících se výzkumem, vývojem a inovacemi lze podporovat v rámci části „Inovace v MSP“ v programu Horizont 2020, jejímž cílem je zvýšit obchodní využití výsledků výzkumu ze strany soukromého sektoru.

3.2.6. Přezkoumání potřeby aktualizovat ochranu práv k duševnímu vlastnictví v oblasti designu

Pro podniky jsou nezbytné účinné, účelné, transparentní a uživatelsky přívětivé právní nástroje pro ochranu designu v Evropě, které je podněcují k investicím do designu. Komise si vyžádala posouzení fungování stávajících systémů ochrany průmyslových vzorů v Evropě²⁶, a to na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU. Kromě právních analýz toto posouzení poskytne ekonomický přehled o právech k duševnímu vlastnictví souvisejících s designem v evropských průmyslových odvětvích a jejich přispění k hospodářství.

3.3. Podpora přijetí designu k iniciování modernizace ve veřejném sektoru

Nutnost omezení veřejných financí dala nový podnět procesu modernizace veřejné správy. Komise se domnívá, že jedním z opatření, která mohou významně přispět k růstu, bude podpora uživatelsky vstřícných postupů pro poskytovatele služeb a příjemce.

(Roční analýza růstu na rok 2013)²⁷

3.3.1. Rozvoj schopnosti správních orgánů veřejného sektoru využívat metody designu a pořizovat design efektivně

Modernizace veřejné správy vyžaduje posílení strategického plánování a provádění politik²⁸. Evropský veřejný sektor v současnosti do značné míry postrádá dovednosti a schopnosti využívat design při řešení potřeby modernizace. Ve veřejném sektoru lze více využívat design a designéry, například vypracováním podpůrných materiálů a souboru nástrojů a zajišťováním vzdělávání správních orgánů veřejného sektoru. To by mohlo významně přispět k modernizaci veřejného sektoru, včetně inovativnějšího zadávání veřejných zakázek. O dosažení těchto cílů již usiluje projekt „European House of Design Management“²⁹ financovaný z programu CIP.

²⁶ Ekonomický přehled průmyslových vzorů v Evropě, výzva k předkládání nabídek MARKT/2013/064/D.

²⁷ Roční analýza růstu na rok 2013, sdělení Komise, COM(2012) 750.

²⁸ Evropský semestr 2013: doporučení pro jednotlivé země. Překonání krize v Evropě, COM(2013) 350.

²⁹ EHDM je jedním ze šesti projektů Evropské iniciativy pro design a inovace. Viz poznámka pod čarou č. 15.

3.3.2. Zlepšení výzkumu a vývoje inovací založených na designu pro účinné a uživatelsky přívětivé veřejné služby

Podpora růstu vyžaduje použitelné, žádoucí, cenově dostupné a přístupné veřejné služby. Sladění tohoto požadavku s požadavkem týkajícím se vyšší efektivity a produktivity představuje problém, který vyžaduje nové inovativní postupy a prostředky. Metodiky navrhování služeb mohou zvýšit produktivitu ve veřejném sektoru a současně zachovat a zlepšit zkušenosti uživatelů. Uplatňování přístupu založeného na designu při modernizaci veřejného sektoru vyžaduje výzkum, otestování a doložení nových forem inovací založených na designu. Jedním z cílů programu Horizont 2020 je prosazovat inovace na podporu účinných, otevřených a uživatelsky přívětivých veřejných služeb. Předpokládá se podpora pro víceoborový výzkum související s konfigurací veřejných služeb zaměřených na občany a inovacemi iniciovanými uživateli.

3.3.3. Podpora vzájemného učení a spolupráce mezi subjekty veřejného sektoru, které hledají řešení založená na designu

V době rozpočtových omezení hledají vlády způsob, jak zajistit větší hodnotu s nižšími náklady. Existuje řada příkladů úspěšných řešení založených na designu a rostoucí chuti ve veřejném sektoru dovědět se více. Evropská platforma pro design a inovace bude podporovat vzájemné učení, spolupráci a otevřené inovace mezi zúčastněnými subjekty. O dosažení tohoto cíle usiluje rovněž projekt týkající se platformy SEE, který je financován z programu CIP.

4. SLEDOVÁNÍ A PODPORA PŘI PROVÁDĚNÍ

Tento akční plán je jedním z kroků v rámci dlouhodobější snahy o vyzdvížení úlohy designu v inovační politice, což je jedním z cílů Unie inovací v rámci strategie Evropa 2020 pro zaměstnanost a růst. Prostřednictvím Evropské platformy pro design a inovace³⁰ a různých akcí se bude vést trvalý dialog se zúčastněnými stranami z evropských průmyslových odvětví, státních a regionálních orgánů, akademické obce a obce profesionálních designérů. Pokrok při provádění akčního plánu bude sledovat stejná skupina úředníků Komise, která bude dohlížet na zavádění Evropské platformy pro design a inovace.

Evropská platforma pro design a inovace představuje projekt v rámci akčního plánu pro inovace založené na designu, který je spolufinancován z programu pro podnikání a inovace. Poskytne internetovou platformu pro spolupráci a šíření informací a rovněž jiná opatření na podporu přijetí designu jako hnací síly inovací. Tato platforma doplní stávající struktury a sítě pro spolupráci, které působí v souvisejících oblastech, a bude rozvíjet součinnost s těmito strukturami a sítěmi.

Již probíhá šest projektů spolufinancovaných EU, které prosazují inovace založené na designu ve strategických oblastech akčního plánu. Tyto projekty jsou financovány z programu pro konkurenceschopnost a inovace a souvisejí s Evropskou iniciativou pro design a inovace,

³⁰ Pracovní program EIP na rok 2013 přiděluje částku ve výši 2,85 milionu EUR na spolufinancování EU určené pro projekt týkající se zavedení Evropské platformy pro design a inovace (opatření ENT/CIP/13/CN05S00).

kteřá přispívá k přijímání designu jako nástroje pro inovace zaměřené na uživatele³¹. Zapojeno je celkem 46 organizací z 19 členských států, které jsou zastoupeny v šesti provádějících konsorciích. Jedná se o těchto šest projektů:

€Design — Measuring Design Value

- Rozvíjí měření designu jako ekonomického faktoru při tvorbě hodnot

SEE Platform: Sharing Experience Europe — Policy Innovation Design

- Začleňuje design do inovačních politik prostřednictvím výměny osvědčených postupů

IDeALL — Integrating Design for All in Living Labs

- Spojuje designéry a inovativní ekosystémy k zvýšení konkurenceschopnosti společností

DeEP — Design in European Policies

- Hodnotící ukazatele pro pochopení dopadu designu na inovační politiky

EHDM — European House of Design Management

- Zlepšuje dovednosti v oblasti řízení designu ve veřejném sektoru

REDI: When Regions support Entrepreneurs and Designers to Innovate

- Podněcuje inovace prostřednictvím designu v regionálních inovačních ekosystémech

Úspěšné provedení těchto projektů zajistí, aby bylo provádění tohoto akčního plánu zahájeno co nejdříve.

Prohlášení o vyloučení odpovědnosti: Tento dokument je pracovním dokumentem útvarů Komise určeným pro informaci. Nepředstavuje oficiální stanovisko Komise k této záležitosti, ani takovéto stanovisko nepředjímá.

³¹ V rámci Evropské iniciativy pro design a inovace existuje šest projektů, které jsou financovány z programu pro konkurenceschopnost a inovace na rok 2011 a 2012. Více informací je k dispozici na adrese: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/policy/design-creativity/index_en.htm